

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Templomainkról.

Gyedül áll az ember a természet nagy alkotásában a szép, jó és igaz iránti érzékével, és ez különbözteti őt meg leginkább a többi alantabb álló lényektől. Mentől inkább kifejlődtek eme érzékek egyik vagy másik társadalomban, annál műveltebb, annál tökéletesebb az a társadalom és annak egyénei.

Igaz, hogy némely állapotokban is veszünk észre ilyenemű érzékeket; de csak némileg, és csak ösztönszerűleg, öntudat nélkül gyakorolva, és soha mind a hármat együttesen. Így például a szépek érzéke kifejlődött különösen a madaraknál; nézzük a himeket a pávánál, a fácánál, vagy a galamboknál, mikép akarnak párjuknak tetszeni; nézzük a fiastyúkot, kutyát, macskát, mely gyengéden ápolják kisdedeiket és mily jóssággal és erélylyel őröködnék és gondoskodnak róluk, gyakran életük veszélyeztetésével.

De mindez csak ösztönből, öntudat nélkül történik; ennek ellenében az ember öntudattal szereti a szépet, jót és igazt; és eme, piciny kis idegrezések által előidézett három érzék, melyekről nem tudjuk, hogy honnan jönnek és hová mennek, az, mely minden magasztost, hasznost és nagyszerűt teremt közöttünk, és így méltán mondhatjuk: hogy a szépség, jószág és igazság iránti érzék mikénti fejlődése egy társadalomban azon fokmérő, mely a társadalom és egyéneinek műveltségét meghatározza.

Hogy honnan erednek ezen érzékek az emberben? azt nehéz megfejtetni. A realisták minden erőt anyaghoz kötvén, e nyilvánulásokat is az anyagi erő fejlődésének tulajdonítják, mint például a delezesség vonzerjét. Ennek ellenében az idealisták eme érzelmek nyilvánulását valami külön, magasabb természetű és így egyéni szellem hatásának tulajdonítják, és ezáltal egy ideális világot képzelnek magoknak. Ez azon válaszfal, melyet a realisták és idealisták magok között emeltek.

De bárhogya is legyen a dolog, annyi bizonyos és tagadhatlan, hogy ezen érzelmek léteznek, mert a szépség a művészetben és az irodalomban, a jószág az erkölcsökben és a társadalmi intézetekben, végre az igazság a törvényekben és a tudományokban nyilvánul.

Azonban a jelen cikkemben csak a szépség érzékét és hatását akarom központul venni.

A szépség nemcsak a pusztá tetszést idézi elő, de ha az a magasztossal párosul, képes szellemi hatása által lelkesíteni nemesíteni. Ilykép nyilvánul az, az építkezés művészetében, melynek magasztos kifejezése ismét nem annyira a profán, mint inkább a templomok építkezésében nyilvánul, melyeknek szépséggel párosult magasztos arányai már rendeltetésük által is, oly lélekemelőleg hathatnak nemcsak egyesekre, hanem egész nemzedékekre hosszú századok során. Mert csak nagy műveltségű emberek építhetnek szépen és nagyszerűen, és csak nagy műveltségű emberek gyönyörködhetnek ilyenemű építkezésekben s így mindenesetre ezek a legbiztosabb fokmérői a társadalom állapotának. Csak Rafael, Petrarca, Dante és Michael Angelo korszakának köszönhetjük a Szent Péter basilikáját; a hatást pedig igazolja a vad, győzelemittas Mahomed szultán is, ki elnemt csudálatában a byzanti Zsófia egyházba beléptekor.

A templomok azok, melyek századokra szóló alkotásuknál fogva a lakosok multját, jelenét és jövőjét leginkább előnkbe varázsolják; menj a városok templomaiba és láthatod kik és mily emberek dicsérték, dicsérik és fogják ott dicsérni Istenünket.

Azért minden művelt utazó, ki idegen városba lép, legelőbb annak templomait fogja meglátogatni, és azok szerint szokott itélni lakóiról; mert a templomok állapota legbiztosabb kifejezése a lakosok szellemének is.

De aki Zombort meglátogatja, az bizonyára csalódna, ha azt hinné, hogy templomai csak messziről is megfelelnek a lakosság óhajainak s műveltségi fokának. Igaz, hogy a szerbek nagyobb egyházukat meglehetősen izléssel és korszerűen kicsinosították és ezért minden művelt ember előtt csak elismerést érdemelnek.

Nem úgy a katolikusok. Van ugyan egy templomuk 15,000 hívőre, melyet még a kolduló franciskanus barátok építettek arra a mintára, amint a ferenciek már századok előtt építettek; eme templomot is József császártól ajándékba kapták a zomboriak, még pedig a klastrommal együtt, melynek boltüzletül átváltoztatott refektórium és cellái évenként ezeket jövedelmeznek. És mit tett ezen idő óta Zombor város katolikus községe? ez irányban semmit! Épített ugyan egy toronyfedelel bizonytalan stílusban, készített a templom boltozatán ijesztő tarka freskókat, hozzá 12 siralmas, úgynevezett statióképecskét; de a templom javításáról, csinosításáról, díszítéséről ki sem gondoskodott, a zöldség-pincének szolgált sirbolt nyitva, boltozata roskadozó állapotban, a templom pénztára folytonos zavarban, művészi díszítésről szó sincs. Száz éve régen elmúlt, mióta a zombori templomban mit sem tudnak a művészetek fejlődéséről, sem festészet, sem zene, sem szobrászat, nem emelte és nem emeli az istenitisztelet díszét és nem hatott sem a műveltebb osztály szellemére, de még a szegény nép lelkiülete emelésére sem.*)

Vagy talán a népben hiányzik az érzék a szép, vagy különösen a templomok iránt? Ellenkezőleg, hogy a hívők nagy része nem érzi magát jól a régi setét templom iveri alatt, bizonyítja azon körülmény, hogy egy másik templom után vágyódva, egy új templomnak építését meg is kezdette; de fájdalom! minden részletes terv, minden költségeloirányzat és minden építési tőke nélkül.

De azért nem akarom magánérdekeknek tulajdonítani az új templom építését, noha van-

*) E tekintélyes felszólalás teljesen jogosult; éppen azért itt e jegyzetben csak arra szoritkozunk, hogy az okozatok láttára az okot rossz helyen ne keresse valaki.

E lapban évek előtt részletesen s levéltári adatokkal ki volt mutatva, hogy a régi templomnak előbb szerzett tőkéi mind beépítettek az új templomba, sőt míg az egyházképviselet volt a pénztár gazdája, vagyis egész az 1877-ik évi zárlatig, a régi templom jövedelmei is mind amoda fordítottak, mi több még 10,500 firt adósságot is jónak láttak csinálni a kalocsai káptalannál, a plébánia-épület alatti boltok terhére.

1877-ig tehát az új templom miatt nem lehetett a régít rendbehozni. A zárlat érvénye óta rövid 8—9 év alatt kifizettetett Kalocsán a 10,500 firt adósság; a templom rozoga tornya közel 9000 firton megújított; talaja s folyosója 2000 firtól költséggel kiköveztetett; az új csillárok is 500 firtba kerültek; a temető rendeztetett s az ör számára lakás építetett, ami 1800 firtba került; nem is említve, hogy a Havi Boldogasszony, temetői és kálváriai kápolnák kifogástalan jókarba helyeztettek. Mindezen halasztatlan kiadások után most éppen a templom belső kicsinosítására gyűjtetik tőke; de mert arra nagyobb összeg kell, a meglévő 9000 firttal alig lehet belefogni addig, míg az átalakítás terve s költségvetése meg nem állapított. Apát-plébánosunk ezen irányban széleskörű levelezést folytat a legjobb nevű hazai festőkkel és szobrászokkal s egyedül az ő lelkiismerete s éberségének, fíradhatlan szívósságának és személyválogatás nélküli erélyének köszönhető, hogy a templom jövedelmei most, mióta ő a felelős kezelő, másfél akkorák, mint azelőtt voltak és így a teljesített nagy kiadások után is még mindig van akkora kész tőke, hogy a jövő év folyamán e becses cikknek eszméi realizálhatók lesznek. Ha az előbbi kezelők is így sáfárkodtak volna a templom jövedelmeivel, akkor most már akár basilikát emelhetnének. A szerk.

nak, kik gyanuskodnak, hogy az első építők közül egyik a rokonát, másik a fiát akarta új plébánosnak; hogy egyik egy ablakot, a másik egy oltárt, a harmadik egy ajtót ajánlott ugyan fel, de csak azért, hogy a többi hason munkát ő kapja meg s annál drágábban készíthesse. Visszaautasítom azon rágalmat is, mintha az építők között olyanok is lettek volna, kik a purgatóriumtól félve, e templom építése által akartak bűnhődni. Végre vannak, a kik azt is mondják, hogy némelyeknél az egész építkezés nem egyéb, mint ürgy a közép közötti népszerűség hajhászatára. Részemről csak sajnálatomnak kívánok kifejezést adni, hogy az építők túlbuzgalma oly könnyelműen vállalkozott oly munkára, mely annyira túlhaladja a rendelkezésükre álló szellemi, mint anyagi erejüket és hogy céltévesztve kívánják az építés folytatását kierőszakolni.

De maradjunk a bevezetésben mondottaknál és vizsgálódjunk, miért idegenkedik annyira a zombori katolikus közönség az új templom építésének folytatásától? Megfejtése egyszerű. Mindenekelőtt azért, mert az új templom építési terve és annak kivitele nem felel meg a hívők érzékeinek, mert építkezése nem szép, sőt izléstelen; továbbá nem jó, mert a választott helyen építése nem felel meg a célnak, holott másutt szükséges lenne; végre nem igazságos, mert az építési tőkék beszerzése nem történt mindig egyenes, korrekt uton; és mert a régi templomot megfosztotta szükséges kellékeitől, a nélkül, hogy bármely alap lenne a további építésre.

De nem szándékom gáncsolni és szívesen átengedem a buzgóknak buzgóságuk koszoruját! Lássák ok! csak azt ismétlem, hogy Zomborban minden katolikus ember fájlalhatja, hogy egyetlen egyháza, oly elhagyatva, oly díztelen sinli az elhanyagolás lehangoló, szomorú állapotát és óhajtom mindezek után, hogy Zombor város katolikus lakóiban is ébredjen föl már egyszer a vágy, istenitiszteletük egy izléssel szépített templomban, a kor szellemének megfelelőleg, a művészetek lelket emelő varázsai között, kellő disszel és fényvel megülni.

Hogy lehetne ezt elérni? egyszerűen, térjünk vissza a józansághoz, mondjunk le egy építésről, melyet ki nem vihetünk és ha ki-visszük célt nem érünk, egyszersmind forduljunk ismét régi templomunkhoz, hasznosítsuk az eddigi építésből, amit lehetséges és mentjük meg a várost e szomorú romok látásától, mert a részben való helyreállítás csak a rosszat rosszal tetéznél. Ezzel nem azt állítom, hogy ne építsünk egy másik templomot, de építsünk egy kisebbet és kellő helyen, olyat mint például az ó-szivaci katolikus templom, ellenben a régi templomunkat állítsuk helyre és díszítsük fel a mennyire lehet, mint például a budapesti ferenciek temploma. És ha ezek megtörténnek, mind ez csak a hitvallás előnyére válik, a nép jobb kedvvel és buzgóbban gyakorolhatja a hit, remény és szeretet keresztény erényeit, melyekkel azután a szép, jó és igaz szeretete is beköltözik a szívekbe.

Grosschmid Gábor.

A jelen helyzethez.

II.

Időközben az események csak annyiban változtak jobbra, hogy királyunk által a delegációban mondott békés, de egyuttal a berlini békekötés szellemében tartott s a bulgár autonomia lehető fentartására kedvezőbb hatású magyarázatok folytán, Anglia is erélyesebb nyilatkozattételre határozta el magát, amelynek azonban tenorja mégis csak az volt, ha Ausztria-Magyarország, melynek közelebbi érdekei vannak a Kelet és Bulgária függetlensége kérdésében, mint Angliának — az orosz támadások élet akarná venni és háborúra határozná magát: akkor Anglia is erélyesen álland oldalunkra; mert ez esetben természetesen

Rabszökevények. Tanczos Mátyás lopásért másfél évi börtönrre és Nagy Csikós József nyancsak lopásért egy évi börtönrre ítélte rabok a szótai rabmunkaházról a füzéről megszöktek, nyomozandók és elfogatásuk esetén visszakiszérendők.

Kétezer népdal zongorára alkalmazva. A „Magyar Dal Album” című egyetemes magyar népdalgyűjtemény, mely eddig öt folyamban 1000 magyar népdalt közölt, rövid szünetelés után folytatja pályáját s új öt folyamban ismét 1000, az eddigi folyamban meg nem jelent dallamot fog közölni, melynek befejeztével fenti vállalatnak 2000 magyar népdal gyűjteménye leendő — zongorára alkalmazva. A hatodik folyam az előbbiekhöz hasonlóan kétszáz, — és pedig az 1001—1200 számú dallamot fogja közölni 10 havi füzetenben, füzetenként 20 dallam tartalommal. Az első füzet most jelent meg következő 20 dallammal: 1. A babóthi faluvégyi kis házban. 2. A baráthi hegy aljában. 3. Ablakomban három eszerép muskátli. 4. Ablakomban nyíl a tulipán. 5. Addig rózsám innen el nem megy. 6. Adjon Isten jó éjszakát. 7. A gitár énnékem minden örömem. 8. A hegyoldalt mindenig-sor takarja. 9. A kemencén az iró. 10. Akinek nincs szeretője. 11. A magyarok szent hónapja. 12. A nagy lakodalomra. 13. Anyám, anyám, édes anyám! 14. Anyám, táncba mehetnek. 15. Anyácska, végy beteg lányodnak. 16. A pápai piacon. 17. A reggel is sötét. 18. A rózsának tövise van. 19. Arra járjunk, arra. 20. A subánnak nincs melege. Előfizetési árak bérmentes postai szétküldéssel: egész évre, 10 füzetre: 1 frt 80 kr; félévire 5 füzetre: 90 kr; egyes füzete 25 kr. Előfizetés, pénzke a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalába — Győr — intézendők.

Bács-Bodroghmegyei kör. Budapestről f. hó 17-iki kelettel írják: Tekintetes szerkesztő ur! Folyó hó 15-én megalakult a „Bács-Bodroghmegyei kör.” Célja: „a köz- és társas-szellem fejlesztése és a tudományos működés előmozdítása a kör tagjai között, szegényebb sorsú tagjainak az arra gyűjtött alapból való segélyezése. E cél elérésére tart a kör, anyagi erejéhez képest, külön helyiséget, járat politikai, szak- és ismeretterjesztő lapokat, rendez nyilvános matineeeket: Budapestben évenként többször, Zombor, Szabadka, Baja és Újvidéken felváltva évenként egyszer. Tart könyvtárt.” De e cél elérésére ifjú körünknek anyagi támogatásra van szüksége. S honnan, kiiktől remélje az istápolást, ha nem onnan és azok részéről, kik maguk is szép Bácsország szülöttjei? Az egyesület folyó hó 15-én a dunaparti Kommer-féle vendéglőben tartott közgyűlése következtüléssel választotta tisztikarát: Diszelnök: dr. Kanyorszky György; elnök: Thurszky Pál; alelnök: Csibás József; jegyző: Szlezák Lajos; titkár: ifj. Frankl István; pénztáros: sárói Szabó László; ház-nagy: Longauer Lajos; könyvtárnok: Frankl Dezső; egyetemi orvos: dr. Danninger Adám. Választott azonkívül öttagú bizottságot a tisztikar mellé. Alapító tagok egyszer s mindenkorra legalább 20 frtot fizetnek; pártoló tagok évenként 3 frtot.

Az új-szivaci egyházközség testület — mint leveleznők írja — f. hó 21-én fogja megülni ünnepélyesen száz éves fordulóját annak, hogy ott az első istentisztelet tartott. Az ünnepélyre már eddig is serényen folynak az előkészületek. A programba föl van véve: fáklyámenet, hazafias dalok éneklése, magyar alkalmi beszéd stb., mint ahogy ez már ilyen ünnepélyes alkalmakkor szokásos. Tekintve a nagymérvű előkészületeket, hisszük, hogy az ünnepély sikerülten fog lefolyni.

Véletlen baleset. Poppovics Dusán központi főszolgabíró szerdán az orvos-választást vezette Csonoplya községében. Este 9 órakor haza visszaindulván, „jön Homokóczy” kiáltás riasztotta föl szunyókálásából, mire ő meglepetésében elsütötte revolverét. Erre a lövéstől nekibokrosodott lovak akkora rántottak kocsiján, hogy ő hátra hanyatlott s az ekközben elsült revolver a saját kocsisának vállába furódott. A balesettől megrémült főszolgabíró a kocsist rögtön visszazállította a községbe, jó gondviselés alá helyezte és a saját testvéröcsését vezette betegágyához orvosul, úgy, hogy a rosszuljárt kocsisnak fölépülésére minden intézkedés meg van véve s már is tul van minden veszélyen.

Panasz. A „Két fekete ló” vendéglősenek van két csikaja, melyeket, úgy látszik, közköltésnek akar fölneveltetni, amennyiben csakis éjjel tartja őket istállóban, nappal pedig esatangolnak a megyeház előtti térségen és a népes főutcán, nem csekély ijedelmére az iskolás gyermekeknek. Kérjük ismert erélyű rendőrfőkapitány-helyettesünket, tiltsa el neki ezen visszaélést.

Pályázat. A közmunka- és közlekedésiügyi miniszterium következő pályázatot hirdet egy különösen a gazdaközönség céljaira szolgáló és díjszabási viszonyokban áttekinthető tájékoztató nyújtó munka kidolgozására. A munkának célja a termelő és gazdaközönségnek könnyen érthető áttekinthető nyújtó modorban, valamint könnyen kezelhető formában tájékoztató nyújtani mindazon díjszabási viszonyokról, melyeknek ismerete reá nézve oly célból szükséges, hogy a fogyasztási piacokat a közvetítési költségek megtakarítása mellett árúval maga fölkereshesse; ennél fogva a munkának a díjkiszámításban adandó gyakorlati utmutatáson kívül főleg az áruszállítási határozmányokat, a vámkezelési eljárást, továbbá az üzletszabályzatból és az állategészségügyi rendszabályokból a szükséges tudnivalókat könnyen, népies nyelven, gyakorlati példákkal megvilágítva kell magában foglalnia s azon felül a gazdaközönségre nézve fontosabb cikkeknél, mint p. o. gabona, bor, póttakarmányok, szén, olaj, trágya, élő állatok s más hasonló, a termelőket első sorban érdeklő szállítványoknak a fontosabb piacokra szóló tarifára nézve tájékoztató utmutatást kell nyújtania. A legjobbnak talált pályamű 100 azaz egy-száz darab cs. kir. arannyal fog jutalmaztatni, mi mellett a mű kiadási joga is a tulajdonosnak marad fenntartva. A jutalomdíj csak a feladatot megoldó, abszolút értékű munkának fog kiadatik. A pályamunkák idegen kézzel írva, tartalomjegyzékkel ellátva, be-kötve, a pályázó nevét lepecsételt borítékban tartalmazó, a pályaműhöz ragasztott jellege alatt a közmunka- és közlekedési m. kir. miniszteriumhoz címzendők és 1887. évi május hó 1-éig bezárólag nyujtandók be; a későbbben benyújtott pályaművek figyelembe nem vétetnek. A nem jutalmazott pályamun-

kák ugyanott az annak idején közzéteendő határidőben visszavehetők lesznek, mely határidő elmultával az esetleg vissza nem vett pályamunkák a jelölés le-vélkéikkel együtt megsemmisítetnek. A beérkező pályaművek megbírállása iránt a közmunka- és közleke-dési m. kir. miniszterium fog intézkedni.

Városunk nyugdíjszabályzata.

December 1-ig terjedő 30 napi közzemlére ki van ugyan tűzve ezen statutum: de tudván praksziból, hogy ott ugyan utánna nem néz senki, a következőkben közöljük ezen szabályzat fontosabb fejezeteit, hogy a nagy közönségnek erről pontos tudomása lehessen.

1. §. A Zombor sz. kir. város tiszt, segéd- és kezelő személyzet, valamint azok özvegyei és árváinak nyugdíjintézménye” címén alap létesítetik.

3. §. Állandó évi nyugdíjra jogosított, Zombor szab. kir. város törvényhatóságánál közgyűlésileg megválasztott vagy kinevezett és 10 havi tettleges szolgálati időt betöltött bármely tisztviselő, segéd- és kezelő hivatalnok:

a) ha aggkor, betegség, vagy egyéb testi vagy szellemi fogyatkozás miatt további szolgálatra képtelenné válik;

b) ha a választás alá eső tisztviselő az új választásnál önhibáján kívül állomásából kimarad;

c) ha az illetőnek állomása hatósági szervezés folytán megszüntetik, vagy szolgálata egyéb okoknál fogva feleslegessé válik, mely esetben a nyugdíjaztatás a hatóság részéről hivatalból rendelőndő el;

d) ha a jelen szabályzat 6. §-ában az élvezett teljes fizetés melletti nyugdíjaztatásra megállapított szolgálati éveket betöltötte.

6. §. Az utolsó évben élvezett teljes fizetés melletti nyugdíjaztatásra harmincöt szolgálati év kívánatlik.

8. §. A nyugdíjösszeg a szolgálatban töltött évek számához képest, minden eltöltött év után az utoljára élvezett fizetés $\frac{1}{55}$ részében állapítatik meg, mely azonban az egész évi fizetésnél több nem lehet.

9. §. A végkielégítés mérve a város szolgálatában töltött évek számához képest minden eltöltött év után az utoljára élvezett fizetés egy tized ($\frac{1}{10}$) részében állapítatik meg.

10. §. Ekként állapított meg:

„Azon özvegy, kinek férje már nyugdíjat élvezett, vagy nyugdíjigényre jogosító alkalmazásban legalább öt évig szolgált, a férj beszámítható javadalmazásának 600 frtjéig, ennek 50%-át, ha pedig a férj beszámítható illetményei 600 frtot meghaladnak, az első 600 frt után 50%-ot, a 600 frtot meghaladó rész után pedig 20%-ot kap nyugdíj fejében.

Az újra férjhez ment özvegynek ellátása megszüntetik ugyan, de ha az özvegy második férje után ismét özvegyiségre jut, ellátását, ha arra a törvényes feltételek még mindig megvannak, második férje halála napjától, ismét visszakapja.

Ha a város szolgálatában álló egyének valamelyike a jelen szabályrendelet 7. §-ában meghatározott esetekben 5 évi szolgálati idő előtt halna is el, özvegye ugyanazon nyugdíjigénnyel bír, mintha férje már 5 évig szolgált volna.”

11. §. Az özvegy a személyét illető segélypénzen kívül a város szolgálatában állott férjnek minden törvényes gyermeke után, még pedig a fia gyermekekre 18, a leány gyermekekre 16 éves korukig fejtenként az özvegyi segélypénz 20%-ában részesül, mely segélypénzt a gyermekek részére ismétí férjhezmenetel esetében is megkapja.

Ezen özvegyi segélypénzek és nevelési pótlékok azonban az elhalt férj s illetőleg atya nyugdíját meg nem haladhatják.

12. §. Minden szülőtlen árva a nyugdíjat élvezett vagy nyugdíjképeséget nyert atya nyugdíjának illetőleg fizetéséből szolgálati éveire esendett nyugdíjösszegének 20%-át tevő segélypénzben részesül. Ezen segélypénz azonban az atya nyugdíjánál nagyobb nem lehet. A gyermekek ezen segélypénze megszűnik a fentebb meghatározott életkor előtt is, ha a leánygyermek férjhez megy, vagy ha a segélypénzüket összegét meghaladó vagy azzal egyenlő bármiumü ösztöndíj vagy közintézeti ellátásban részesülnek.

Ha azonban az árva ezen külön gyámolítást a segélyezésre megállapított életkor előtt elvesztené, akkor előbbi segélypénzét újólag visszanyerendi.

19. §. A város szolgálatában elhalt minden nyugdíjintézeti tag özvegye és árvái temetkezési átalányul kapják az elhalt férj vagy apa fizetésének egy negyed részét.

20. §. A nyugdíjintézeti tagok kötelesek belépés-kor fizetésük 5%-át, fizetés emelésekor vagy magasabb fizetéssel ellátott állásra alkalmaztatás esetén pedig a különbözet 20%-át a nyugdíjalapra befizetni.

Ezen díjak 2 év alatt havi részletekben szednek be s a nyugdíj, temetkezési átalányból még azon esetben is levonatnak, ha az illető tag ennek befizetése előtt elhalna.

21. §. A belépési díjon fejl minden tag köteles fizetése 3%-át havi részletekben a nyugdíjalapba évenként befizetni.

22. §. A házipénztár által kezelendő nyugdíjalapok a városi közpénztárból 1887 ik évi január 1-től kezdve legfeljebb huszonöt évig évenként előlegesen 2000 frt fizetettik be, miert is a városi költségvetésbe nyugdíjalap járuléka címén a fentebb jelzett időpontig évenként 2000 frt felveendő.

27. §. Mindaddig, míg a nyugdíjalap kamatai a nyugdíjak és segélypénzek fedezésére elégtelenek, az e nemü kiadások hiányzó része annak idején leendő visszatérítés mellett a házipénztár által fog előlegkép póltatni, ha azonban az alaptőke annyira szaporodott, hogy annak kamatai a nyugdíjbeli kiadások fedezésére elégségesek, a házipénztárnak e címü kiadása teljesen megszűnik, a mutakkozó feleslegből pedig a házipénztár által előlegezett pótlékok, sőt a nyugdíjalap létesítésére befizetett évi 2000—2000 frtnyi járulékok kamat számítása nélkül visszatérítendők, a mi fölött azonban a törvényhatóság a nyugdíj bizottmány véleménye alapján fog határozatot hozni.

Ezentul azonban a nyugdíjalapnak érintetlenül kell maradnia.

28. §. A nyugdíjalap egy hét tagu bizottság által kezeletik, a bizottság elnöke a polgármester, akadályoztatása esetére helyettese, tagjai a főügyész, főszámvevő és a közgyűlés által 6 évre választott 4 bizottsági tag. A netán hiányzó tagok minden év elején póltatnak.

29. §. A nyugdíjaztatás felett az alap kezelésére kiküldött bizottság véleménye alapján a közgyűlés határoz.

37. §. Az 1886. 21. t. c. 88-ik §-ára tekintettel Zombor sz. kir. város közönsége az állammal és más törvényhatóságokkal szemben a viszonyosságot elismeri.

Naptár.

November.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
19 Pént.	Erzsébet	Erzsébet	7 Lázár
20 Szom	Bódog hv.	Ödön	8 Mih. főangy.
21 Vas.	C 23 B. A. bem.	C 22 B. A. fel.	9 E 23 Porfir. vt.
22 Hétfő	Cecilia sz.	Cecilia	10 Oreszt. vt.
23 Kedd	Kelemen vt.	Kelemen	11 Menna

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTER. *)

A mohai **ÁGNES** savanyúvíz
folytonos használata mint
IVÓ-VÍZ
járványos betegségek
alkalmával kitünő szolgálatot tesz.
Friss töltésben kapható:
minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és
12—6 vendéglőkben.

*) Az e rovatban közöltéekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Hirdetés.

Egy félig fedett

használt hintó

olesón eladó. Megtekinthető **baró Bibra F.-nél.** 2—2

485. szám.

1886.

Árlejtési hirdetmény.

Uj-Szivac községhezánál 1886. évi nov. hó 27-én délelőtt 10 órakor, a járási főszolgabíró közbenjötté és elnöktele alatt nyilvános árlejtés fog tartatni a nagyvendéglő felépítése tárgyában.

A teljesítendő munkálatok a következők:

1. Föld és kőműves-munka	69 frt 82 kr.
2. Az ácsmunka	3562 > 51 >
3. Tetőfedő-munka	610 > 76 >
4. Bádogos-munka	202 > 40 >
5. Asztalos-munka	1442 > 72 >
6. Lakatos- és vasmunka	494 > 50 >
7. Mázoló-munka	188 > — >
8. Üveges-munka	145 > 44 >
9. Kályha-szükséglet	340 > — >
10. Kútásás	100 > — >
Osszesen	10221 > 21 >

kikiáltási árral.

Az egyes munkálatokra külön-külön, vagy az egészre együttesen lehet vállalkozni.

Miről a vállalkozni kívánók értesitetnek, hogy magukat 10 százalék bánatpénzzel ellátva a nyilvános versenyen megjelenhetnek, avagy írásbeli zárt ajánlatukat 50 kros bélyeggel el-látva, az árlejtés megkezdéseig a községi el-ljárósnál benyujthatják.

A fent meghatározott bánatpénz pedig kész-pénzben vagy elfogadható értékpapirokban csatolandó, továbbá kiteve azt, hogy az árlejtési feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik.

Az árlejtési feltételek és műszaki okmányok Uj-Szivac községhezánál a rendes hivatalos órák alatt naponként betekinthezők.

Kelt Uj-Szivacon, 1886. évi nov. hó 14-én.

Eiman Károly,
közs. jegyző.

Kuhn Fülöp,
közs. bíró.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium f. évi október 30-án 60115. szám alatt kelt magas rendelete folytán a palánkai kincst. uradalomhoz tartozó futtak-cserevici révjognak 1887-ik évi január 1-től huszonöt (25) évre, esetleg ha az eredmény teljesen kielégítőnek nem találtatik, csak három évre leendő bérbeadása iránt **foljó évi december hó 9-én d. e. 9 órakor a palánkai kir. ispánság irodahelyiségében** írásbeli zárt ajánlati versenyen egybekötött szóbeli árverés fog tartatni. A haszonbérbeadó köteles leendő a mondott révet saját költségén gőzkomppal felszerelni, de ha csak közönséges kompot akarna alkalmazni, a bérlettartam okvetlenül csak három évre szabottnak tekintendő. A többi részletes feltételek a palánkai kir. ispánságnál betekintethetők. Kiküldési ár évi 3151 forint. Az árverés megkezdése előtt 10% bánatpénz leendő s az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű írásbeli zárt ajánlat-hoz is 10% bánatpénz melléklendő. Vagyontalan egyének vagy hátralekös kincstári bérlők, valamint nem önjogu személyek az árverésben részt nem vehetnek. Utóajánlat figyelmen kívül hagyatik. Szeged, 1886. évi november 11-én. **M. kir. államjóságigazgatóság.** Utánnomat nem díjaztatik. 2-1

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Adán az

„ERZSÉBETHEZ”

cimzett szállodát alulírt napon átvetem és a mai igényeknek minden tekintetben megfelelőleg berendeztem, nemkülönben éttermemben ugyancsak a mai igényeknek megfelelőleg valódi magyar ételekkel és italokkal szolgállok a n. é. közönségnek.

Együttal a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom, hogy a legnagyobb kényelem és a legpontosabb kiszolgálás mellett a szoba-árjegyzék a lehető legolcsóbb.

Kelt Adán, 1886. november 10.

3-3 **Zsigmondi János.**

2986. Ada mezőváros előljáróságától.

Hirdetmény.

Alulírott előljáróság közhírré teszi, hogy **foljó hó 29-én** a községi nagyvendéglő, 12 vendégszoba, 1 nagy díszterem, két kisebb mellékteremmel az emeleten, — alul pedig kávéház étteremmel, vendéglő lakással, külön bormérés helyiség (»depó») szinte lakással, istállók felszerelt 3500 fős kiküldési-ár mellett, — nemkülönben a firszedési jog (accisa) is három egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni, melyre az árverezni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a bánatpénz 10% leendő. Az árverési feltételek a község-házánál bármikor előre is betekintethetők.

Ada, 1886. évi november hó 16-án.

2-1 **Az előljáróság.**

Tea. Rum.

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint

SALY ANTAL gyógyszerész úrnak

egy gazdagon felszerelt raktárt több igen jutányos és kitünő fajú a jelen téli évadra közvetlenül behozott

China-, orosz-, császárelegy-, caraván-teákat,

jamaikai, brazilai rumot,

Cognac, fine Champagnot

és eredeti francia sósorszeszt

sóval és só nélkül adunk át eladásra a n. é. közönség kényelmére.

Kitünő tisztelettel

Dietrich és Gottschlig,

m. kir. udvari tea- és rumkereskedő
Budapesten.

SZÁLLODA MEGNYITÁS.

Tisztelettel értesitem a n. é. utazó közönséget, miszerint

NÉMET-PALÁNKÁN

„HELLENBERGER SZÁLLODA”

cim alatt

f. évi november hó 1-jével

szállodát nyitottam, melynek szolid és olcsó kiszolgálás mellett, teljes kényelemmel berendezett *vendégszobáit*, kitünő *konyha- és pincéjét*, kellemes árnyas *kertjét*, úgyszintén minden hajóhoz közlekedő saját szállodai *társaskocsiját* a n. é. utazó közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlom.

Tisztelettel

Hellenberger István

vendéglős.

6-6

2754. szám.

1886.

Hirdetmény.

Az alulírt hivatal részéről közhírré tétetik, hogy a f. évben feles gazdaságilag termelt kincstári gabnanemű termények u. m.:

tiszta buza: a palánkai magtárban	3091 mm.
» » a plávnai »	16 »
» » a monostorszeghi »	123 »
zab: a palánkai magtárban	945 »
» a plávnai »	157 »
» a monostorszeghi »	1170 »
árpa: a monostorszeghi magtárban	22 »
köles: a palánkai magtárban	18 »
csöves kukorica: a palánkai góréban	1199 »
» » a plávnai »	243 »
» » a doroszlói »	607 »
» » az apatini »	410 »
» » a kozorai »	1430 »

az alulírt erdőhivatalnál **f. évi november hó 29-én reggeli 9 órakor** megkezdendő nyilvános árverés útján felsőbb jóváhagyás fentartásával a legtöbbet ígérőknek eladatni fog.

Az árverési feltételek és az eladandó termények is előlegesen az alulírt hivatalnál és az illető erdőgondnokságoknál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Apatin 1886. november hó 15-én.

M. kir. erdőhivatal.

Kocsik eladása.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tisztelettel tudatni, miszerint két csinos és jó

kucsirkocsi és még több

más alakú kocsijaim

vannak eladásra raktáromon és a legjutányosabb áron eladó.

Tisztelettel

Sóska István,

kocsigyártó Zomborban,
Deák Ferenc-körút 141. sz.

3-3

Pályázat.

Szent-István (Baja mellett) róm. kath. magyar-dalmát tannyelvű népiskolájánál az I. és II. od. leányosztály tanítónői állásra — mely évi 400 frt fizetés és 50 frt lakbér illetmény élvezetével van összekapcsolva — ezennel pályázat nyitattik. Felhivatnak tehát azon okleveles és a magyar-dalmát nyelv alapos ismeretével bíró tanítónők, kik ez állást elnyerni óhajtanak, miszerint okmányaikkal felszerelt kérvényeiket **f. évi december hó 2-ig** a szent-istváni iskolaszékre címezve Ft. Till Lajos ker. esp. és tanfelügyelő urhoz **Nádudvar** (Pestmegye) küldjék be. Megjegyeztetvén, hogy a megválasztott tanítónő mind a hat osztály leány-gyermekeit köteles leendő — az iskolaszék által megállapított időben — a női kézimunkában oktatni.

Szent-István, 1886. évi november hó 14-én tartott ülésből.

Tomasics Sándor, Györfly Sándor,
iskolaszéki jegyző. 3-1 iskolaszéki elnök.

GANS M.

ékszerész
BUDAPESTRŐL.

Szives tudomásul hozom a n. é. közönségnek, hogy a jelenlegi őszi vásárra egy jól felszerelt

arany, ezüst, ékszer és zsebórák raktárával

Zomborba jövök, különösen pedig bátorokodom a legújabb francia nouveauté tárgyaimat **karácsonyi**, valamint **ujévi ajándéknak** a tisztelt közönség figyelmébe ajánlani.

Kérem számos látogatásaival megszerencsésítenni.

Mély tisztelettel

Gans M.

Teljes végeladás!

THEODOROVICS S.
ZOMBORBAN

főutca, Drakulics-féle ház.

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, miszerint **áru-raktárában**

VÉGBELADÁS!

a **bevásárlási áron alul.**
Az áru-raktár tartalmaz:
téli kabátokat és esőköpenyeket.

hölgyek és urak számára.

Derekfűzők és karmantyúk.

Férfi-íngék, kalapok és nyakkendők.

Gallérok és kézelők.

Kelmék férfi-öltönyöknek
téli kabátok és nadrágokra.

Pipere-cikkek.

Ruha-, fej- és fog-kefék.

Fésűk, szappan és illatszerek.

Játékeszközök.

Tollkések és különféle gombok.

Teljes végeladás!